

การวางแผนการสอบบัญชีนั้นสำคัญไฉน

รัตติยา สวัสดิ์

ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 2

ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รายการทางบัญชีมีความซับซ้อนและหลากหลายมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อข้อมูลเชิงเศรษฐกิจของกิจการและการนำไปใช้ตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ดังนั้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ใช้งบการเงินว่า การจัดทำงบการเงินของกิจการเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้สอบบัญชีต้องวางแผนการสอบบัญชีและปฏิบัติงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี สามารถตรวจสอบและวัดมูลค่ารายการทางบัญชีได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และข้อมูลในงบการเงินปราศจากข้อผิดพลาดที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินมีความมั่นใจในการนำผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

ในการวางแผนและปฏิบัติงานสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบของธุรกิจและปัจจัยที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นการประเมินความเสี่ยงของกิจการ ลักษณะของ

ธุรกิจเทคโนโลยีที่ใช้ในการตรวจสอบ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจประกอบกับดุลยพินิจของผู้สอบบัญชี ก่อให้เกิดความหลากหลายในการวางแผนการสอบบัญชี เนื่องจากปัจจัยส่วนบุคคลในด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน เช่น ความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ เพราะหากผู้สอบบัญชีมีระดับความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพที่น้อยจนเกินไป ผู้สอบบัญชีอาจมีการวางแผนและกำหนดขอบเขตในการตรวจสอบที่ไม่ครอบคลุมและเพียงพอกับระดับความเสี่ยงของธุรกิจ รวมถึงบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมส่วนบุคคล การศึกษากฎการประกอบ ประสิทธิภาพในการตรวจสอบยังส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบ จึงอาจเกิดเหตุการณ์ที่ผู้สอบบัญชีมีการวางแผนการสอบบัญชีอย่างไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดข้อผิดพลาด ทำให้งบการเงินขาดความน่าเชื่อถือไม่ถูกต้อง และอาจแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ดังนั้นผู้สอบบัญชีจึงต้องมีการวางแผนการสอบบัญชีและปฏิบัติงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนด โดยพิจารณาจากข้อมูลเชิงคุณภาพ ในงบการเงิน

ด้วยการหาข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญและใช้ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการตัดสินใจหาข้อมูลเรื่องที่มีความสำคัญในลักษณะธุรกิจนั้น รวมถึงใช้ดุลยพินิจที่ใช้ในการพิจารณารายการทางบัญชีที่มีความเหมาะสมและเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปหรือไม่

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ศิริพัทธ์ เดชรัตน์วิไล (ปี 2560) จึงได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ข้อควรพิจารณาในการวางแผนและการปฏิบัติงานสอบบัญชี สำหรับการตรวจสอบธุรกิจธนาคาร กรณีศึกษาสำนักงานสอบบัญชีแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนและการปฏิบัติงานสอบบัญชี โดยการศึกษาจะมุ่งเน้นไปยังธุรกิจธนาคาร เพื่อวิเคราะห์ในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการสอบบัญชีและหาแนวทางในการแก้ไขอุปสรรคและลดข้อจำกัดที่เกิดขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในระดับหัวหน้าสายงานที่ทำหน้าที่ในการวางแผนการสอบบัญชี โดยเข้าสัมภาษณ์จำนวน 7 ท่าน

ผลการศึกษาพบว่า มีปัจจัยหลากหลายที่ส่งผลต่อข้อควรพิจารณาในการวางแผนการสอบบัญชีและการปฏิบัติงานสอบบัญชี โดยเป็นเรื่องที่ทางสำนักงานสอบบัญชีควรตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ซึ่งปัจจัยที่ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ **ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้สอบบัญชี** เนื่องจากส่งผลกระทบต่อขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงานสอบบัญชีทั้งหมด เพราะความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีทำให้ผู้สอบบัญชีเข้าใจในธุรกิจ สามารถจัดทำแนวการสอบบัญชีให้เหมาะสมและครอบคลุมความเสี่ยงในการสอบบัญชีที่ได้ประเมินไว้ ตลอดจนสามารถวางแผนการตรวจสอบ

และใช้ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตลอดระยะเวลาในการตรวจสอบเพื่อให้การปฏิบัติงานดังกล่าวเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ใช้งบการเงินว่าการจัดทำงบการเงินดังกล่าวเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และงบการเงินปราศจากข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ และมีความมั่นใจในการนำผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของธนาคารไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ รองลงมา คือ **ปัจจัยด้านทรัพยากรที่จำเป็นในการตรวจสอบและสนับสนุนการปฏิบัติงาน** ได้แก่ จำนวนบุคลากร ระยะเวลาและเทคโนโลยีที่ใช้ในการตรวจสอบ เนื่องจากหากมีทรัพยากรที่เพียงพอ จะมีส่วนช่วยให้ผลงานการสอบบัญชีมีคุณภาพ และสามารถตรวจสอบได้อย่างแล้วเสร็จทันเวลา และ **ปัจจัยภายนอก** ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้สอบบัญชี ได้แก่ ความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของธนาคาร และการตอบกลับหนังสือรับรองสถานะทางการเงินของลูกค้านาคาร โดยทางสำนักงานสอบบัญชี ควรแก้ไขโดยการแจ้งไปยังผู้กำกับดูแลของธนาคาร เช่น ผู้บริหารหรือคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อดำเนินการแก้ไขในเรื่องดังกล่าว

จากผลงานวิจัยดังกล่าว จะพบว่า ขั้นตอนการวางแผนการสอบบัญชีเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด การวางแผนการตรวจสอบบัญชีที่ดีตั้งแต่แรกจะช่วยให้ได้ผลการตรวจสอบที่ตรงตามวัตถุประสงค์การตรวจสอบ ดังนั้นการวางแผนการสอบบัญชีจึงมีความสำคัญมาก และส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีคนนั้น ๆ **คำถามคือ** ถึงเวลาแล้วหรือยังที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์จะให้ความสำคัญกับขั้นตอนการวางแผนการสอบบัญชี

พฤศจิกายน 2563

อ้างอิงจาก

ผลงานวิจัยเรื่อง ข้อควรพิจารณาในการวางแผนและการปฏิบัติงานสอบบัญชี สำหรับการตรวจสอบธุรกิจธนาคาร: กรณีศึกษา สำนักงานสอบบัญชีแห่งหนึ่ง โดย นายศิริพัทธ์ เดชรัตน์วิไล (ปี 2560) บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อ่านบทความทั้งหมดได้ที่เว็บไซต์กลุ่มวิจัยและพัฒนา
https://research.cad.go.th/more_news.php?cid=8&filena me=index

ผู้สนใจสามารถจัดส่งบทความเพื่อเผยแพร่ได้

ทาง Email: research@cad.go.th

Facebook Fanpage : Coop Auditing R&D หรือทาง

<https://www.facebook.com/Coop-Auditing-RD-101606425058577>